

'El dret a decidir i Catalunya'

Posicionament de FundiPau

Volem un món en pau i sense violència. I per això des de FundiPau (Fundació per la Pau) treballem, des de fa 31 anys, perquè cada cop hi hagi més persones compromeses amb la cultura de la pau i impulsem aquells canvis culturals i polítics que facin possible l'eradicació de la violència (física, estructural, cultural) en les relacions entre persones i pobles.

El nostre treball per la pau, per tant, s'emmarca en una lluita d'exigència de justícia, d'adhesió a la llibertat, d'aprofundiment democràtic i de defensa dels drets humans.

Visió global i dret a l'autodeterminació

Sempre hem partit de la principal unitat: la humanitat, per sobre de fronteres nacionals, socials o religioses. La diversitat no ha de ser mai una excusa per a impedir una visió humana global. Però tampoc una opció cosmopolita ha de passar per la supressió de la diversitat. La diversitat és riquesa. I és profundament humana.

Construir un món més unit, global i humà no vol dir assumir i sacralitzar les actuals fronteres estatals fruit, ben sovint, de guerres i atrocitats.

Entenem que és bo, sempre que sigui en els marcs de processos cívics i democràtics i en una perspectiva no aïllacionista sinó oberta al món, que la participació democràtica ciutadana també arribi a la definició de les fronteres estatals.

Tothom té dret a la identitat i al sentiment de pertinença. Totes són legítimes i han de ser respectades. En els debats d'aquest tipus, ningú s'ha de sentir amenaçat. No és això el que està en joc, sinó una forma d'organització política que doni satisfacció a la majoria de ciutadans.

El dret a l'autodeterminació dels pobles pot ser defensat des d'una visió nacionalista (cada nació, un estat). Però també des d'un compromís radicalment democràtic: al marge de la valoració concreta de cada cas, quan una comunitat reclama majoritàriament decidir el seu futur no trobem cap forma política i conceptual de negar-ho.

Cap govern, cap llei, cap tribunal, cap exèrcit, hauria d'impedir-ho. Per principis i per democràcia però també per sentit comú: si el desig d'autodeterminar-se d'un poble és sòlid, tard o d'hora es concretarà. Essent així, l'obligació de tots aquests poders seria treballar per a fer possible aquest dret, de la forma més pulcra i ordenada possible, enlloc d'impedir-lo i boicotejar-lo.

El procés pel dret a decidir a Catalunya

Tot això que defensem en general també ho apliquem, és clar, a Catalunya, el país on FundiPau va néixer i des d'on duu a terme la seva tasca global per la pau.

De forma molt clara la població catalana ha passat a reclamar l'exercici del dret a decidir. La mobilització ciutadana (consultes populars, manifestacions, etc.) i el resultat de les Eleccions al Parlament de Catalunya de 2012 evidencien aquest suport majoritari que, segons diverses enquestes se situaria entre el 70% i el 80% de la població. Com a resultat de tot plegat la majoria de forces polítiques van posar-se d'acord, l'any passat, a convocar una consulta pel proper 9 de novembre per a conèixer l'opinió de la ciutadania sobre el futur polític de Catalunya.

Pretendre ignorar, menysprear o impedir aquesta realitat és, a més de poc democràtic, absurd: no es pot negar allò que és i existeix.

Esperem, desitgem i reclamem que el govern espanyol escolti aquelles mateixes veus ciutadanes, socials i polítiques d'àmbit estatal que li reclamen que permeti l'exercici del dret a decidir a Catalunya. I, en cas que el govern espanyol consideri que aquesta consulta s'ha fet precipitadament o que no compleix amb els mínims requisits, és senzill: que faci una proposta negociadora per a millorar la consulta, no pas per a impedir-la.

Les unitats de qualsevol tipus han d'estar basades en un pacte d'adhesió explícit o implícit. Les unitats imposades són sotmetiment. Una relació basada en el sotmetiment no és bona per a cap de les dues parts. És una violència estructural que tensiona i perjudica a tothom. En canvi, el reconeixement i el respecte mutu, dignifica les dues parts. En aquest sentit el procés que estem vivint, no hauria de ser viscut com "dels uns contra els altres", sinó com una oportunitat magnífica de regeneració tant per a Catalunya com per a Espanya i d'establir una nova relació basada en el respecte a la dignitat de cadascú que enriqueix a tothom.

La consulta com a part d'un procés deliberatiu de tota la ciutadania

A FundiPau, entenem el dret a decidir no només com una votació puntual en una consulta sinó com un element més dins un procés deliberatiu on la població catalana ha de participar, debatre, definir i, finalment, decidir. Cal facilitar i permetre que totes les ciutadanes i ciutadans puguin debatre, amb plena llibertat i circulació d'informació, sobre el futur polític d'aquest país.

Respecte a la diversitat i a les minories

A Catalunya, fins fa ben poc, les propostes independentistes eren minoritàries i, com altres propostes transformadores, van ser marginades del consens oficial, institucional i mediàtic. Ara que sembla que l'independentisme és l'opció majoritària voldríem recordar una lúcida reflexió de Lluís Maria Xirinacs, històric pacifista i independentista: 'Lluitar contra el fort quan siguem febles i contra nosaltres mateixos quan siguem forts'. Que la manifestació majoritària del desig d'independència no suposi la invisibilització dels arguments i sensibilitats ideològiques d'aquelles ciutadanes i ciutadans que pensen diferent.

Per un procés en pau

Les mobilitzacions pel dret a decidir han mostrat una exemplar actitud cívica, pacífica i no violenta. També han estat així les concentracions a favor de la unitat d'Espanya. Esperem, desitgem i reclamem que totes les mobilitzacions futures, així com totes les actuacions institucionals de tots els governs implicats, actuïn de la mateixa manera.

En tot cas FundiPau vetllarà activament per a prevenir tot possible esclat de violència, social o institucional, esporàdic o induït. Cridem la ciutadania, els moviments socials i els partits polítics catalans a rebutjar tota dinàmica de violència, intimidació o intolerància. Catalunya té un envejable grau de rebuig a la violència social i política: aquest és un patrimoni que no podem ni volem perdre.

La nostra solidaritat i la nostra col·laboració, intactes

Catalunya ha mostrat una remarcable opció solidària i per la pau. A FundiPau no només ens n'hem alegrat sinó que hem estat agents actius i promotors d'aquest compromís.

Des de la nostra entitat sempre hem treballat amb una vocació global, estenent llaços de relació i col·laboració amb persones i organitzacions d'arreu d'Europa, la Mediterrània i el Món i, especialment és clar, amb persones i organitzacions del conjunt de l'Estat espanyol. Per nosaltres això continuarà essent així: mai hem cregut que les fronteres hagin de limitar les relacions humanes i la construcció d'espais compartits de lluita per un món millor. Ho continuarem pensant, i fent, sigui quin sigui l'encaix entre Catalunya i Espanya.

Catalunya per la pau

En els darrers anys s'ha fet evident que Catalunya, tot i no tenir Estat, ha donat suport de forma significativa a propostes, campanyes i processos globals a favor de la cultura de pau, la resolució noviolenta dels conflictes i el desarmament. Per a FundiPau és clar que Catalunya, passi el que passi, ha de continuar mantenint la seva opció solidària i per la pau. Així hi treballarem.

És evident que si Catalunya optés per un Estat nou i independent, disposaria de més instruments per a poder fer una aposta més efectiva i ambiciosa per la pau. I en cas que Catalunya esdevingués independent treballaríem activament perquè aquest nou Estat fes polítiques realment noves, molt més positives i coherents amb la pau, que no pas la simple còpia, en clau catalana, de les nefastes polítiques militaristes de la majoria d'Estats del món.

Barcelona, 9 d'octubre de 2014